

Книга Даниїла: мильна опера націй

Продовжуємо публікацію серії богословських нарисів В'ячеслава Корчука на матеріалі біблійної книги пророка Даниїла.

Частина 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10

Мені ніколи не подобались мильні опери. У них є те, що вбиває здоровий погляд на речі, що існують навколо нас. Як правило, сюжетна лінія у них тужлива та безнадійна. Мильна опера багатосерійний радіо чи телеспектакль на сімейні та побутові теми мелодраматичного, сентиментального характеру з постійними персонажами.

Історія про Джонбенет Ремсі, яку жорстоко вбили, подібна на мильну оперу, хоча сталася в реальному житті. Ця дівчинка була переможницею дитячих конкурсів краси в США, але була вбита у 1996 році у віці шести років. Незважаючи на численні версії і домисли, вбивця (або вбивці) Ремсі так і не були знайдені. Вбивство Джонбенет стало одним з найгучніших злочинів у США в 1990-і роки. Слідство довгий час не приносило результатів. В якості основних підозрюваних розглядалися батьки дівчинки. Вбивство обросло численними чутками і підозрами. У 2005 році генетична експертиза встановила, що кров на білизні жертви не належала її батькам. Також не було знайдено збігів зі зразками ДНК в базі ФБР.

Через 10 років поліція вийшла на підозрюваного Карра, Джона Марка.

Карр був заарештований. Існує інформація, згідно з якою він нібито зізнався тайській поліції, що в 1996 році накачав наркотиками і зґвалтував Джонбенет Ремсі, причому раніше в матеріалах слідства мови ні про які наркотики не було. Репортерам він повідомив, що любив Джонбенет Ремсі, був з нею в ніч убивства і що її смерть стала результатом нещасного

випадку. Влада Таїланду екстрадувала Карра в США.

Раніше у справі про вбивство Джонбенет ім'я Карра не фігурувало, і родичі жертви повідомили, що ця людина не була їм знайома. Проведена експертиза встановила, що ДНК Карра не відповідає зразкам, знайденим на білизні Джонбенет. Крім того, родичі обвинуваченого представили непрямі докази того, що в момент убивства він був разом з ними в штаті Джорджія. 28 серпня звинувачення у вбивстві з Карра було знято.

На нетривалий час Карр був звільнений з-під варти, але незабаром його знову заарештували для екстрадиції до Каліфорнії, де він повинен був постати перед судом за звинуваченнями в зберіганні дитячої порнографії. Втім, у жовтні того ж року і це звинувачення з нього було знято через відсутність доказів. Тому ця справа досі не закрита і немає кінцевих рішень по ній.

Мені не подобається дивитися мильні опери. У них немає потреби. Біблія представляє характери різних людей, які намагалися впливати на маси і заволодіти їхньою увагою. А чи мали ви можливість нещодавно, наприклад, читати книгу Суддів? А як на рахунок 11-й розділу книги Даниїла?

Одинадцятий розділ книги Даниїла оповідає про взаємодію злих сил та їхній деструктивний вплив на народ Божий, який упродовж віків був переслідуваний, зазнавав несправедливого ставлення та нелюдського поводження. Земна доля Божих дітей того часу визначалась силами зла і обставинами, які вони не обирали і які були їм непідвладні. Давайте поміркуємо над тим, як народ Божий може вижити у таких критичних ситуаціях.

Ми розглянемо з вами цей непростий для розуміння 11-й розділ книги Даниїла. Оскільки 10 та 11 розділи є одним цілим усього видіння Даниїла, то і розглядати 11 розділ потрібно у цьому ж контексті. Цікаво підмітити, що 11-й розділ закінчується Другим приходом Христа. Звідси виходить, що 11-й розділ охоплює достатньо великий період часу. Саме у цьому періоді,

зі слів ангела, що з'явився Даниїлу, проходила жорстка боротьба за престол персидських царів і майбутнє народу ізраїльського. Князь Михаїл вів боротьбу проти сил пітьми, які впливали на розум царя Кіра. Боротьба була сильною, але Божий вплив на мислення царя та його радників узяв гору.

Історія ізраїльського народу в пророцтві одинадцятої глави Книги пророка Даниїла представлена достатньо скупю. Однак згадка таких емних за своєю суттю визначень, як «зневага святині», «припинення щоденної жертви», «гідота спустошення», говорить про те, що цей народ пережив масу горя і страждань, перебуваючи між двома ворогуючими силами. Історія оповідає нам про Антіоха Епіфана (представника Півночі, який правив з 176 по 164 рр. До Р. Х.), який насильно проводив політику еллінізації євреїв, що стало причиною національної кризи цього народу. Примушуючи ізраїльтян до відмови від своєї релігії та культури і прийняттю релігійно-культурного світогляду Греції, Антіох зробив цілий ряд зlodіян, спрямованих на приниження, знищення та знеособлення єврейського народу. За 12 років свого правління він повністю обібрав Єрусалим, у тому числі і знову відбудований Храм, убив тисячі євреїв і багато тисяч забрав у полон. У всіх іудейських містах він установив вівтарі, на яких приносили в жертву свиней (тварин, названих Богом нечистими). Спалювалися сувої Святого Письма, були вбиті священики і служителі при Храмі. Зрештою, під проводом Юди Маккавея євреї підняли повстання і вигнали армію Антіоха зі своєї території. Пізніше, уклавши союз із Римом, протягом майже ста років вони були незалежні, аж до 63 р до Р. Х., коли Юдея стала Римської провінцією.

Як було зазначено вище, 11-й розділ охоплює достатньо великий проміжок історії із книги Даниїла – це розділи 2, 7 та 8. Особливі межові знаки у цьому розділі знаходяться у 22 та 31 текстах. У тексті 22 сказано про «Володаря» (англ. Принц заповіту) – Ісуса Христа. «Мова, безумовно, йде про того Вождя, якому судилося затвердити завіт (см. Дан. 9:25-27 и 8:11). Тому, виходячи з контексту 9 глави, це ніхто інший як

Месія, – Ісус Христос» (Ростислав Волкославский. Тайны Апокалипсиса, с. 131). Тому починаючи з 22-го тексту, ми знаходимося в межах земного служіння Ісуса Христа. Далі у тексті 31, де сказано про «гідоту спустошення», зі слів самого Христа це мало статися у часи Його перебування на землі (Матв. 24:15). Тому у часовому відрізку книги Даниїла 11 розділу ми досягли часу християнської ери. Але 11 розділ книги Даниїла – це більше, ніж історія про царя Півдня, який є символом людської влади (атеїзм, атеїстичний гуманізм, секуляризм, матеріалізм), що не визнавала Бога – як той фараон Єгипетський, який сказав: «Хто Господь, що послухаюсь слова Його, щоб відпустити Ізраїля? Не знаю Господа, і також Ізраїля не відпущу!» (Вихід 5:2). Даниїла 11 розділ – це більше, ніж історія про царя Півночі, як символ релігійної влади, яка не засновує своєї діяльності на Священному Писанні. Історія сповнена ганебних прикладів часів темного середньовіччя, коли релігійна влада римських пап, отримавши безмежну владу, робила такі речі, про які тільки згадка (інквізиція, хрестові походи), огортає жахом. Звичайно, були часи, коли і політична влада бездушно знищувала все духовне і всяку згадку про Бога, позбавляла свободи і віддавала на смерть дітей Божих (Французька революція, атеїзм, панування комуністичного режиму).

Але чи можемо ми знайти в 11 розділі книги Даниїла те, що може дати нам надію? Що є такого в 11 розділі книги Даниїла, що може нас збадьорити та заохотити в прямованні за нашим Господом? Коли читаємо про цю «мільну оперу націй» – їхнє підняття, а потім неминуче падіння, зміну світових імперій, царів, царств, на перший погляд усе це видається безнадійним, беззмістовним та від нас незалежним. Але ж має бути у Слові Божому те, що дає нам допомогу у житті щоденнім та надію? В книзі Даниїла 11 розділі є надія для стомленого серця від усієї недоречності цього несправедливого і часами жахливого життя.

Давайте подивимось на цю драму історії. «І буде знищений той

натовп, і повищиться його серце, і він кине десятитисячки, та не буде сильний» (Даниїла 11:12).

Давайте подивимось на те, як Даниїл представляє хід історії та характер, розвиток світових царств та сил зла. «І за того часу багато-хто повстануть на південного царя, а сини насильників твого народу підіймуться, щоб справдилось видіння, і вони спіткнуться» (Даниїла 11:14). «Він увійде непомітно в сити округу, і зробить те, чого не робили батьки його та батьки його батьків. Він порозкидає їм награбоване, і здобич, і маєток, і на твердині буде замишляти свої задуми, але до часу» (Даниїла 11:24). «А серце обох цих царів буде на лихе, і при одному столі вони будуть говорити неправду, але не буде успіху, бо кінець буде ще відкладений на означений час» (Даниїла 11:27). «А дехто з тих розумних спіткнуться, щоб очистити себе, і щоб вибрати, і щоб вибілитися аж до кінцевого часу, бо ще час до умовленого часу» (Даниїла 11:35). І на останок: «І поставить намети свого палацу між морями та горою пишної святині. Та він прийде до свого кінця, І поставить намети свого палацу між морями та горою пишної святині. Та він прийде до свого кінця, але не буде йому помічника» (Даниїла 11:45).

Зверніть увагу на останнє речення – «але не буде йому помічника». Іншими словами – але не буде йому допомоги, і він прийде до свого кінця! Яку закономірність ми тут прослідковуємо? Сили зла процвітають, але їхні дії будуть обмеженими. Бог ставить перепону шаленому розвитку зла та тим, хто його поширює. Бог допускає царям правити, даючи їм свободу вибору, але Він і стримує зло, яке готове вже зараз знищити цілковито весь світ. Є визначений час кожному діяти, щоб показати свій справжній характер та наміри, але Бог допускає цей час і наостанок ставить остаточну крапку в розвитку історії.

Коли ми читаємо ці тексти, то запитуємо: «А в чому суть головної вістки 11 розділу книги Даниїла?».

Чи можна здивувати Бога тим, що діється під сонцем?

Чи насправді Бог все знає від початку і до кінця та упродовж століть усе зло тримає під контролем?

Чи знаходимо ми тут вістку про те, що незважаючи на хаос, який створюють люди на землі, Бог одного разу принесе Свій справедливий суд і що наявний стан речей не буде вічним?

Божа мета – цемісія спасіння. Вона полягає в тому, щоб одного разу покласти край цьому грішному світу і створити «нове небо і нову землю», на яких перебуває правда. Ми теж живемо у часи протистояння сил добра та зла. Незважаючи на те, що ми живемо у країні свободи, але у той же час ми знаходимось перед обличчям великих небезпек швидкоплинного миру між державами, народами, непостійних довірчих стосунків між людьми. Цей розділ із книги Даниїла показує нам, наскільки люди не довіряють один одному, наскільки велична боротьба проходить у світі зла. Але що ми повинні чинити у часи так званої «турбулентності», нестабільності та різних викликів життя? Книга пророка Даниїла говорить нам: «А тих, хто чинить несправедливе на заповіт, він прихилить через лестощі. А народ, що знає свого Бога, зміцніє та й діятиме. А розумні з народу навчатъ багатьох, але спіткнуться об меча та полум'я, об полон та грабіж якийсь час» (Даниїла 11:32-33).

Якою є Божа відповідь Своему народу на події, що відбуваються у цьому світі? По-перше, народ Божий повинен знати свого Господа настільки добре, щоб бути спроможним здійснювати Його наміри у своєму житті. По-друге, вони повинні мати мудрість Божу, що бути спроможними навчати інших.

Пригадайте історію, коли Христос плив з учнями на риболовецькому човні по розбурханому морю. Від великих хвиль, що накочувались одна на одну і вдаряли у човен, розхитуючи його у різні сторони, навіть досвідченим рибалкам стало моторошно. Кремезні моряки, учні Христа, на повні груди викрикували, даючи якісь команди, намагаючись утримати човен

на воді і таким чином протидіяти стихії, але стало зрозуміло, що битва з вітром та хвилями програна.

Блискавка яскравим світлом освітила човен і на кормі вони помітили Христа, що продовжував спати. Учні швидко підбігли до Нього, вигукуючи: «Учителю, чи Тобі байдуже, що ми гинемо?». Євангеліст Марко так про це пише: «А Він спав на кормі на подушці... І вони розбудили Його та й сказали Йому: Учителю, чи Тобі байдуже, що ми гинемо?... Тоді Він устав, і вітрові заборонив, і до моря сказав: Мовчи, перестань! І стих вітер, і тиша велика настала... І сказав Він до них: Чого ви такі полохливі? Чому віри не маєте?» (Марка 4:38 – 40).

Ця історія символічно нагадує про історію у книзі Даниїла 11-го розділу. Вона символізує боротьбу та приховані небезпеки, що можуть спіткати кожного. Хіба і ви, дивлячись на цей світ, не казали Богу: “Господи, ну зроби щось із усім цим беззаконням? Невже Тебе не турбує те, що діється під сонцем?” Даниїла 11-й розділ говорить про те, що Бога насправді все дуже турбує. Ісус все ще може наказувати не тільки вітру і морю, але й подіям в історії і найголовніше – у нашому особистому житті. Вітри і хвилі підкоряються Божій волі. Ми можемо проходити через досвід життєвих труднощів, сум’яття, але бути упевненими у тому, що Бог може дати нам силу пройти через усе це і зберегти віру. Навіть серед шторму життя Бог приходить до нашого розбитого, збентеженого серця і наказує вітрові і хвилям: «Мовчи, перестань!». Якщо у такі хвилини ми ще більше шукатимемо пізнання Бога, ми отримаємо мир, який ніхто не зможе нам дати, окрім Нього.

Відома історія про двох жабок ілюструє важливість нашої наполегливості у добрих справах.

Дві жабки упали у свіже молоко у відрі й намагались триматися поверхні. Одна жабка швидко втопилася, перестала боротися за життя і потонула. Інша жабка продовжувала веслувати лапками всю ніч і на ранок випливла на острів із збитого молока, вистригнула з відра і добралась додому. Нам потрібно знати

Бога і ніколи не зупинятися у тому, щоб пізнавати Його краще.

Яким є найкращий шлях пізнання Бога? Це Його Слово – Біблія.

А що є вашою найголовнішою метою у житті? Чи маєте ви за мету пізнати Бога? Адже пізнання Бога допомагає людині краще справлятися з болем і щоденними життєвими викликами. Знання Бога вселяє надію у справедливий Божий суд і торжество Його Царства правди.

Одного разу задоволений юнак подорожував залізницею через пустельний захід. Незважаючи на спеку, на обличчі юнака постійно сяяла посмішка. Інші пасажири висловлювали незадоволення від спеки і посушливого клімату. Треті скаржились на залізну дорогу, незручності пересування по ній, втому і нудьгу. А юнак виглядав усім задоволеним і він ні нащо не скаржився. Дивлячись на нього, можна було помітити, що йому подобається цей посушливий край.

Літня жінка, що сиділа неподалік від юнака, спостерігала за ним і, зацікавившись такою реакцією хлопця, запитала у нього: «Невже ти не втомився від такої спеки?». «Так, шановна, але я всім цим не переймаюсь!» І як тільки жінка хотіла запитати у нього, чому він не переймається, хлопець продовжив своє речення: «Тому, що мій батько мене зустрічатиме, коли поїзд прибуде до Вінніпегу». Він вірив, що після довгої розлуки воєнного часу, вдома його зустріне батько.

Дорога життя є нерівною, з вибоїнами, нестерпною і часто проходить через круті перевали. На цій дорозі є різного виду перешкоди, випробовування, труднощі, болі сердечні, тягарі, розчарування. Але в кінці цієї подорожі під на нас очікує Небесний Батько.

В'ячеслав Корчук, доктор богослов'я